www.eReferate.ro -***Cea mai buna inspiratie...***

Temperamentul

Temperamentul este dimensiunea dinamico-energetica a personalitatii care se exprima cel mai pregnant in conduita.

Psihologul roman Nicolae Margineanu a considerat ca temperamentul caracterizeaza *forma* manifestarilor noastre si, de aceea, l-a definit drept *aspectul formal al afectivitatii si reactivitatii motorii specifice unei persoane.*

Tipologia lui Hippocrate

Prima incercare de identificare si explicare a tipurilor temperamentale o datoram medicilor Antichitatii, Hippocrate si Galenus. Ei au socotit ca predominanta in organism a uneia dintre cele patru „umori" (sange, limfa, bila neagra si bila galbena) determina temperamentul. Pe aceasta baza ei stabilesc patru tipuri de temperament: *sangvinic, flegmatic, melancolic si coleric.*

Colericul este energic, nelinistit, impetuos, uneori impulsiv si isi risipeste energia. El este inegal in manifestari. Starile afective se succed cu rapiditate. Are tendintat de dominare in grup si se daruieste cu pasiune unei idei sau cauze.

Sangvinicul este vioi, vesel, optimist si se adapteaza cu usurinta la orice situatii. Fire activa, schimba activitatile foarte des deoarece simte permanent nevoia de ceva nou. Trairile afective sunt intense, dar sentimentele sunt superficiale si instabile. Trece cu usurinta peste esecuri sau deceptii sentimentale si stabileste usor contacte cu alte persoane.

Flegmaticul este linistit, calm, imperturbabil, cugetat in ttot ceea ce face, pare a dispune de o rabdare fara margini. Are o putere de munca deosebita si este foarte tenace, meticulos in tot ceea ce face. Fire inchisa, putin comunicativa, prefera activitatile individuale.

Melancolicul este putin rezistent la eforturi indelungate. Putin comunicativ, inchis in sine, melancolicul are dificultati de adaptare sociala. Debitul verbal este scazut, gesticulatia redusa.

Tipologia lui Pavlov

Explicare diferentelor temperamentale tine, in conceptia filozofului rus Ivan Petrovici Pavlov, de *caracteristicile* sistemului nervos central:

- *Forta* sau energia este capacitatea de lucru a sistemului nervos si se exprima prin rezisetnta mai mare sau maica la excitanti puternici sau la eventualele situatii conflictuale. Din acest punct de vedere se poate vorbi despre sistem nervos *puernic* si sistem nervos *slab*;
- *Mobilitatea* desemneaza usurinta cu care se trece de la excitatie la inhibitie si invers, in functie de solicitarile externe. Daca trecerea se realizeaza rapid, sisetmul nervos este *mobil*, iar daca trecerea este greoaie se poate vorbi despre sistem nervos *inert*;
- *Echilibrul* sistemului nervos se refera la repartitia fortei celor doua procese (excitatia si inhibitia). Daca ele au forte aproximaiv egale, se poate vorbi despre sistem nervos *echilibtrat.*

Exista si un sistem nervos *neechilibrat* la care predominanta este excitatia.

Din combinarea acestor insusiri rezulta patru tipuri de sistem nervos:

1. *tipul puternic – neechilibrat – excitabil* (corelat cu tetmperamentul coleric)
2. *tipul puternic – echilibrat – mobil* (corelat cu temperamentul sangvinic)
3. *tipul puternic – echilibrat – inert* (corelat cu temperamentul flegmatic)
4. *tipul slab* (corelat cu temperamentul melancolic)

Gheorghe Zapan a determinat patru niveluri ale sistemului temperamentatl: *nivelul motor general (de activitate), nivelul afectiv, nivelul perceptiv-imaginativ* si *nivelul mintal (al gandirii)*. Fiecare nivel se caracterizeaza prin indicii temperamentali: forta, echilibru, mobilitate, persistenta, tonus afectiv (stenic si astenic) si directie (extravertit sau introvertit). Gh. Zapan a elaborat o metoda de educare a capaciatii de interapreciere, numita *metoda aprecierii obiective a personalitatii.*

Tipologia lui Jung si Eysenck

Psihiatrul elvetian Carl Jung a constatat, pe baza unei impresionante experiente clinice, ca, in afara unor diferente individuale, intre oameni exista si deosebiri tipice. Unii oameni sunt orientati predominantspre lumea externa si intra in categoria *extravertitilor*, in timp ce altii sunt orientati predominant spre lumea interioara si apartin categoriei *introvertitilor*.

Extravertitii sunt firi deschise, sociabili, comunicativi, optimisti, senini, binevoitori, se inteleg sau se cearta cu cei din jur, dar raman in relatii cu ei. *Introvertitii* sunt firi inchise, greu de patruns, timizi, putini comunicativi, inclinati spre reverie si greu adaptabili.

Psihologul englez Hans Eysenck reia aceasta distinctie a lui Jung, amplificand cazuistica probatorie, dar adauga o noua dimensiune numita *grad de nevrozism*. Aceasta exprima stabilittatea sau instabilitateta emotionala a subiectului. Eysenck a reprezentat cele doua dimensiuni pe doua axe perpendiculare, obtinand tipurile *extravertit – stabil, extravertit – instabil, introvertit – stabil* si *introvertit – instabil*, pe care le-a asociat cu cele patru temperamente clasice.

Tipologia scolii franco – olandeze

Psihologii olandezi G. Heymans si E. D. Wiersma propun o tipologie a temperamentelor mul mai nuantata care va fi reluata si precizata de psihologii francezi Rene Le Senne si Gaston Berger. Ei pornesc de la trei factori fundamentali: *emotivitatea, activitatea* si *rasunetul*. Din combinarea lor rezulta opt tipuri temperamentale.

Emotivitatea exprima reactiile afective ale persoanelor in fata diferitelor evenimente. *Emotivii* au tendinta de a se tulbura puternic chiar si pentru lucruri marunte. Dimpotriva, *non-emotivii* sunt aceia care se emotioneaza greu si ale caror emotii nu sunt prea violente.

Activitatea desemneaza dispozitia spre actiune a unei persoane. *Persoanele active* au o continua dispozitie spre actiune, nu pot sta locului. Cele *non-active* actioneaza parca impotriva vointei lor, cu efort si plangandu-se continuu.

Rasunetul se refera la ecoul pe care il auasupra noastra diferite evenimente, impresii. Acele persoane la care evenimentele, chiar neinsemnate, au un puternic

ecou sunt numite *persoane secundare*. Persoanele la care ecoul evenimentelor este mic este numite *persoane primare.*

Exista opt tipuri de temperament: *pasionatii* (emotivi, activi, secundari), *colericii* (emotivi, activi,primari), *sentimentalii* (emotivi, non-activi, secundari), *nervosii* (emotivi, non-activi, primari), *flegmaticii* (non-emotivi, activi, secundari), *sangvinicii* (non-emotivi, activi, primari), *apaticii* (non-emotivi, non-activi, secundari), *amorfii* (non-emotivi, non-activi, primari).

www.eReferate.ro -***Cea mai buna inspiratie...***